

ГУМЕНЮК Сергій

Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

<https://orcid.org/0000-0003-0872-1470>e-mail: gumenyuk@tnpu.edu.ua**БАСАРАБ Аліна**

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка

<https://orcid.org/0009-0006-6110-8367>e-mail: alina.basarab@gmail.com**РОЛЬ БАТЬКІВ У ФОРМУВАННІ МОТИВАЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО ЗАНЯТЬ ВЕРХОВОЮ ЇЗДОЮ**

В останні роки в Україні активно розвивається дитяча верхова їзда та поні спорт. Усе більш популярними стають спеціальні дитячі змагання з кінного спорту, особливістю яких є можливість участі в них вершників дошкільного віку. У цьому віці закладаються основи фізичного й психічного здоров'я дитини, а також формуються мотиви та ставлення до фізичної культури та спорту. Важливий вплив на цей процес відіграють дорослі, які оточують дитину, зокрема батьки. З метою популяризації верхової їзди серед дітей і залучення дошкільнят до цього виду фізичної активності необхідним є розуміння особливості ролі батьків у формуванні мотивації дітей до взаємодії з кінями. Метою дослідження є детальний аналіз впливу батьків на формування мотивації дітей дошкільного віку до занять верховою їздою та визначення чинників, які сприяють розвитку дитини у цій сфері. Дослідження показало, що роль батьків у формуванні мотивації дітей дошкільного віку до взаємодії з кінями та занять верховою їздою є надзвичайно важливою. Позитивне ставлення батьків до коней, а також їхнє власне бажання отримати досвід верхової їзди сприяють ефективнішому залученню дітей до занять цим видом фізичної діяльності. У цьому випадку батьки заохочують дитину до контакту з твариною, під час тренування активно комунікують і підтримують дитину, а також посилено допомагають їй під час тренування. З іншого боку прояви страху дорослими до коней, які вони вербально або невербально транслиують дітям, можуть спричинити відмову дитини до взаємодії з тваринами і занять верховою їздою.

Ключові слова: кінний спорт, залучення дітей, вплив батьків, ставлення до тварин, фізична активність

<http://doi.org/10.31891/pcs.2023.3.5>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

В останні роки в Україні активно розвиваються дитяча верхова їзда та поні спорт. Про це свідчить проведення в різних областях України серій спеціальних дитячих змагань з кінного спорту, зокрема турніри «Всеукраїнської дитячої ліги», яку організує Всеукраїнська федерація кінного спорту [1], а також спортивні заходи в рамках програми «Олімпійський StartUp», за підтримки Асоціації кінного спорту України та Професійної кінної ліги [2]. Особливістю цих змагань є те, що в них можуть приймати участь вершники з 4-6 років на поні, тобто діти дошкільного віку.

У дітей в дошкільному віці закладаються основи фізичного й психічного здоров'я, а також формуються мотиви й ставлення до фізичної культури та спорту. На цьому етапі життєві установки ще недостатньо стійкі, а нервова система відмічається особливою

еластичністю, але саме це сприяє формуванню у дитини потреби до регулярної рухової активності [3, с.13-14]. У цьому віці також розвивається інтерес до себе, свого тіла, до нових знань, дитина легко підкоряється вимогам, правилам і нормам поведінки. У дитини формується підвищена потреба в схваленні її вчинків і дій [4, с.66].

Батьківський авторитет у дошкільному віці виявляється надзвичайно значущим, оскільки діти сприймають батьківські вказівки як непорушні правила. Вони прагнуть наслідувати поведінку та спосіб життя своїх батьків, включаючи гігієнічні норми та ставлення до фізичної активності. Вчені відзначають, що у сім'ях спортсменів діти частіше виявляють інтерес до спорту [4].

Результати спостереження та досвід власної практичної діяльності дає можливість стверджувати, що батьки відіграють надзвичайно важливу роль у процесі формування мотивації дітей до занять верховою їздою на початковому етапі навчання, оскільки вони надають первинну

інформацію про коней і цей вид фізичної активності, організують відвідування тренувань, забезпечують транспортом, оплачують заняття, емоційно і морально підтримують. Таким чином, саме від батьків залежить залученість дітей до занять верховою їздою, а також створення фундаменту для їх розвитку в кінному спорті. У свою чергу, визначення та розуміння чинників, які впливають на мотивацію дітей до занять верховою їздою, може допомогти розробити ефективні підходи й стратегії для популяризації та залучення юних вершників до занять верховою їздою, що і обумовлює актуальність нашого дослідження.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Фізичному вихованню дітей дошкільного віку присвячені розділи навчальних посібників Т. Круцевич і Г. Безверхньої [5], Л. Прокопової та М. Чхайла [6]. Роль батьків в процесі мотивації дошкільнят до життєзбережувальної діяльності розглядалися в працях Л. Лохвицької [7] і Т. Андрющенко [8]. Вплив батьків на рівень фізичної активності дітей різного віку досліджували ряд закордонних фахівців, зокрема, Trina Hinkley, Jennifer R. McCann [9], В. Shen, E. Centeio [10], D. Rodrigues, Cr. Padez [11].

У ряді досліджень науковці вказують на те, що в фізично активних батьків більша імовірність того, що їхні діти також будуть фізично активними, водночас інші фахівці не завжди знаходять таку закономірність [11].

Процес набуття дитиною страху і тривожності від своїх батьків, а також шляхи їх передачі, розглядали у своїх працях закордонні дослідники, зокрема Evin Aktar, Milica Nikolić, Susan M. Bögels [12]. Верховна їзда сприяє фізичному та психологічному розвитку дітей. При цьому вона відрізняється від інших видів фізичної активності, оскільки передбачає безпосередню взаємодію дитини з твариною (конем). У зв'язку з цим, стають важливими не лише спосіб життя і переконання батьків по відношенню до фізичної активності чи спорту як таких, але й ставлення дорослих до тварин, зокрема відсутність страху до них. Як показує практика, це може стати орієнтиром для емоційної реакції дитини при її першому контакті з конем.

3. ІДЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Незважаючи на наявність низки наукових досліджень, присвячених формуванню мотивації дітей дошкільного віку до занять верховою їздою, як особливої форми фізичної активності, що ґрунтується на взаємодії людини і тварини, залишаються недослідженими роль та особливості впливу батьків на цей процес.

4. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета дослідження полягає у з'ясуванні впливу батьків на формування мотивації дітей дошкільного віку до занять верховою їздою та визначенні чинників, які сприяють розвитку дитини у цій сфері.

Методи дослідження: аналіз наукової літератури і Інтернет-ресурсів, опитування (анкетування) і педагогічного спостереження, порівняння, зіставлення і узагальнення, методи математичної статистики.

5. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБґРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Для досягнення мети роботи нами було проведено дослідження, у якому взяли участь 34 дитини віком від 2,5 р. до 6 р., які вперше взаємодіяли з поні під час ознайомчого заняття з верховою їздою у кінному клубі ГО «Поні клуб «Шетланд» (Тернопільська обл.). Процедура дослідження полягала у проведенні спостереження за першою емоційною реакцією дітей, якістю виконання ними вправ на поні, бажанням продовжити взаємодію з конем після завершення заняття. Результати спостереження фіксувалися у відповідному протоколі.

До основних завдань, які ставили перед собою тренери поні клубу, належали:

- налагодження контакту між дитиною і поні;
- формування довіри до тренера з боку дитини і батьків;
- адаптація дитини до рухів коня під час їзди кроком і пошук балансу її власного тіла;
- закріплення отриманих навичок;
- підтримка зацікавленості дитини до продовження навчання;

-формування правильного ставлення до коней з боку дітей і дорослих.

Термін «поні» в статті використовується у наступному визначенні: «поні – це клас низькорослих порід коней, зріст яких у дорослому віці не перевищує 148 см.» [13].

За результатами спостереження, діти були розподілені на 3 групи. Перша група – діти, які виявляли виключно позитивні емоції по відношенню до коней; виконували усі запропоновані тренером вправи (з врахуванням віку і фізичних можливостей дитини); на завершальному етапі заняття могли їхати кроком без фіксації себе руками за сідло; відїздили повне заняття (тривалістю не менше 15 хв.); виявили бажання погладити, пригостити поні після заняття, а також продовжити своє навчання.

Друга група – діти, які в цілому позитивно ставилися до взаємодії з кіньми, але на відміну від дітей першої групи для них були характерні 1-3 ознаки з нижче наведеного

переліку: настоорога по відношенню до поні; небажання одягати захисний шолом; потреба наявності батьків в безпосередній близькості (супровід дитини одним з батьків під час частини або всього заняття поруч з конем); часткове виконання вправ; страх їхати кроком без фіксації себе руками за сідло; небажання/страх погладити чи пригостити поні; завчасне завершення заняття (заняття тривало менше 15 хв.).

Третя група – діти, які категорично відмовилися наблизитися або сідати на поні.

Узагальнені результати спостережень, а також аналіз показників кожної групи наведені в таблиці 1. До першої групи увійшли 55,6% дітей від загальної кількості учасників дослідження, до другої – 30,5%, до третьої – 13,9%. Гендерна структура в цілому не мала суттєвих розбіжностей (різниця у відносних показниках пов'язана з обмеженим розміром вибірки дослідження).

Таблиця 1

Результати спостереження за дітьми віком 2,5-6 р. під час першого заняття з верхової їзди на поні

Показник	I група	II група	III група
Загальна кількість дітей у групі	20 чол.	11 чол.	5 чол.
Гендерний розподіл	50% - дівчата, 50% - хлопці	63,6% - дівчата, 36,4% - хлопці	40% - дівчата, 60% - хлопці
Середній вік	4,5 р.	4 р.	3,5 р.
Ознаки прояви страху до тварини до моменту посадки на коня	Жодна дитина не виявила ознак страху	Виявили певну невпевненість при наблизенні до поні - 18,2% дітей	Діти відмовилися наблизитися до поні (ближче ніж на 1-2 м.)
Інший контакт з конем (окрім вправ)	Усі діти за власної ініціативи або за пропозицією батьків чи тренера гладили та/або пригостали поні	За власної ініціативи або за пропозицією батьків чи тренера гладили та/або пригостали поні -72,7% дітей	-
Результат заняття	Самостійно змогли виконати вправи на коні - 85% дітей; іншим дітям (15%) при виконанні деяких вправ для збереження рівноваги потрібна була підтримка тренера. Усі діти опанували їзду кроком на поні без підтримки себе руками.	Самостійно змогли виконати вправи на коні - 54,5% дітей; потребували підтримки тренера для збереження рівноваги при виконанні деяких вправ - 36,3% дітей; відмовилися виконувати вправи 9,1% дітей. Опанували їзду кроком на поні без підтримки себе руками - 81,8% дітей.	-
Час заняття	Усі діти пройшли повне заняття	2 дитини завершили заняття завчасно	-
Реакція на тварин (поні, собака, віслюк, коні, зріст яких у холці перевищував 148 см.)	Позитивно ставилися до усіх тварин	У переважній більшості діти позитивно ставилися до усіх тварин, 1 дитина виявила ознаки страху до великих коней, 2 дитини - до собаки середнього розміру	Усі діти виявили страх до інших тварин, з них 20% дітей не боялися лише собаки

Як показало дослідження, переважна більшість дітей (82,9%), за якими велося спостереження, позитивно ставилися до тварин, успішно виконували вправи під час усього заняття, із задоволенням гладили і обіймали поні, а також в супроводі дорослих пригощали поні з долоні смаколиками.

У деяких випадках діти виявляли певну насторогу та обережність при першій взаємодії з конем або потребували фізичного контакту з батьками під час цього. Також було з'ясовано, що страх до тварин був головною причиною відмови дітей від взаємодії з кінями і їзди верхи на них.

Спостереження за емоційною реакцією та руховою діяльністю маленьких вершників показало, що для них потужним мотивом до виконання вправ на коні були спільна діяльність з дорослими. Проводячи перші заняття з дошкільнятами, тренери демонстрували вправи, які необхідно було виконати дітям, а також активно залучали до цього батьків. Діти з великим задоволенням виконували вправи разом зі своїми батьками. Також для усіх дітей, які проходили ознайомче заняття з верхової їзди, був важливим зоровий контакт з батьками.

Маленькі вершники уважно спостерігали за реакцією дорослих на свої дії як за вербальними її проявами (похвалою, словами підтримки, порівнянням з улюбленим персонажем тощо), так і невербальними (посмішками, жестикуляціями та ін.). Діти, які отримували більше батьківської підтримки, були переважно більш активними під час заняття, що також відповідає результатам досліджень таких науковців, як В. Shen, Е. Centeio, А. Garn, J. Martin, N. Kulik та ін. [10].

З метою дослідження впливу батьків на поведінку дітей до, під час і після першого заняття з верхової їзди, нами було проведено опитування 52 батьків. Для цього нами була розроблена анкета, яка включала 8 запитань про рівень фізичної активності в сім'ї, а також їхнє ставлення до коней і верхової їзди. Батьки були проінформовані про мету дослідження і за власною згодою заповнювали анкету в письмовому вигляді до початку заняття з дитиною. Відповіді батьків були також розподілені за групами, відповідно до того, до якої з груп належали результати спостереження за їхньою

дитиною. Середній вік респондентів серед жінок становив - 31 р., серед чоловіків - 33 р.

У ході нашого опитування ми отримали наступні результати. Більше половини дошкільнят (51%) відвідували спортивні секції, гуртки чи центри раннього розвитку. Таким дітям було легше виконувати вправи на поні, вони краще тримали рівновагу і відчували баланс, чіткіше виконували команди тренера, були більш уважними.

Ми також з'ясували, що 28% опитаних сімей утримують хатніх тварин, і 21% - планують їх завести найближчим часом. При цьому дошкільнята, які мали досвід спілкування з собаками середнього розміру і більше, не виявляли страх до коней і поводитися з ними більш впевнено.

Кількість батьків, які займалися любительським чи професійним спортом, становила 26% у кожній групі. Будь-яких закономірностей між рівнем фізичної активності батьків і результатами першого тренування з верхової їзди їхніх дітей нами виявлено не було.

Основна відмінність між результатами опитування у групах полягала у тому, що переважна більшість батьків (85%) у I та (90%) у II групах хотіли б самі спробувати верхову їзду або вже мали такий досвід (Рис.1). Також у цих групах була більша частка батьків, які позитивно ставилися до коней (яким коні подобалися як тварини) - 72,5% і 63,6% відповідно. Водночас, у III групі аналогічні показники становили лише 50% (дорослі, як мали досвід верхової їзди або хотіли б його отримати) і 40% (батьки, які позитивно ставилися до коней).

За результатами дослідження, у III групі виявлено найвищий відсоток батьків, які відчували страх та невпевненість поруч з кінями - 30% дорослих (виключно жінок). Ці люди боялися наближатися до тварини, або відчували дискомфорт, знаходячись поруч з ними, а також в них не було бажання торкатися коней.

Такі жінки, окрім загальної інформації про коней і саме заняття, наголошували дітям про можливу небезпеку з боку тварин, наприклад, «кінь може вкусити/вдарити», «не підходь близько до поні» або висловлювали власні відчуття, наприклад, «я дуже боюся коней», «я б не наважилися сісти на коня».

Рис. 1 Результати опитування батьків по групах

Відповідно діти на основі спостережень за реакцією мами (міміки, положення тіла, рухів) на тварину, а також словесній інформації про можливу загрозу у вигляді застережень, вербальному виразі власного страху, також починали боятися коней, виявляти тривожність чи уникати їх. Аналогічні результати набуття страху дітьми від батьків по відношенню до тварин, були отримані закордонними вченими, зокрема Р. Muris, D. Remmerswaal, J. Huijding [12]. Таким чином, відмова дітей від взаємодії з кіньми у деяких випадках може бути спровокована саме поведінкою батьків або одного з них.

Варто зазначити, що середній вік дітей у досліджуваних групах був різним – розбіжність між найменшим середнім віком (у третій групі) і найбільшим (у першій групі) становила 1 рік. Враховуючи особливості психологічного і фізичного розвитку дошкільнят, така різниця у віці в певній мірі може впливати на ставлення дітей до коней. Це також підтвердили результати спостережень за дітьми з багатодітних сімей: усі діти віком від 4 до 6 років загалом позитивно ставилися до взаємодії з кіньми (їхні результати належали до I і II групи), при цьому найменші діти у сім'ї (віком від 2 р. 10 міс. до 3 р. 7 міс.) у деяких випадках відмовлялися від близького контакту з твариною і не сідали на неї верхи (входили у III групу).

6. ВИСНОВКИ   З   ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ   І   ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Як показало наше дослідження, вплив батьків на формування мотивації дітей дошкільного віку до занять верховою їздою є надзвичайно важливим. Позитивне ставлення батьків до коней, а також їхнє власне бажання отримати досвід верхової їзди, сприяє ефективнішому залученню дітей до занять цим видом спорту. Такі батьки активно підтримують дитину, допомагають їй побудувати ефективні комунікації з твариною, з інтересом спостерігають за тренувальним процесом, виявляють готовність посилено допомогти дитині у навчанні.

Важливим є створення батьками необхідних передумов для успішної взаємодії дитини з кіньми, а саме можливість майбутнього вершника спілкуватися з хатніми та свійськими тваринами, відвідувати спортивні секції, гуртки і центри раннього розвитку. Усе це сприяє збільшенню мотивації дитини до занять верховою їздою та формує надійний фундамент для її успішного розвитку у кінному спорті.

Негативне ставлення дорослих до коней може стати причиною відмови дитини займатися верховою їздою, оскільки, якщо хоча б один з батьків відчуває страх по відношенню до коней, то це може сприяти

його появі в їхніх дітей, і, як наслідок, діти не матимуть бажання взаємодіяти з тваринами і сідати на них верхи.

Таким чином, для формування мотивації дітей до занять верховою їздою важливе значення мають вплив батьків, вік, рівень фізичного розвитку і фізичної активності, індивідуальні психологічні особливості конкретної дитини, а також її досвід спілкування з тваринами.

Подальші дослідження будуть присвячені вивченню формування мотивації дітей до занять верховою їздою на основі комплексного аналізу впливу таких факторів, як соціальне оточення, вік, стать та психологічні особливості дитини, що дасть змогу розробити програми по залученню більшої кількості дітей до занять верховою їздою та підвищити рівень їхньої фізичної активності.

Література

1. Регламент програми «Олімпійський StartUp в Україні – 2020». Київ. 2020. 67 с.
2. Перший старт нового проекту ВФКС «Всеукраїнська дитяча ліга». URL: <https://horses.dp.ua/pershij-start-novogo-proektu-vfks-vseukrayinska-dityacha-liga-vipusk-zhurnalu-51> (дата звернення 22.06.2023).
3. Брижати О. В., Прокопова Л. І. Формування мотивації фізкультурно-оздоровчої діяльності особистості на різних вікових етапах її розвитку. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. пр. під ред. Єрмакова С.С. Харків: ХХІІІ, 2001. №5. С. 13-18.
4. Кириченко Т. Г. Особливості формування мотивації до здорового способу життя у дітей дошкільного віку. Інноваційні технології в дошкільній освіті: Збірник наукових статей за матеріалами ІІ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Переяслав-Хмельницький. ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», 2019. С. 65-67.
5. Круцевич Т. Ю., Безверхня Г. В. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: навч. посібник. К.: Олімп. л-ра, 2010. 370 с.
6. Прокопова Л. І., Чхайло М. Б. Курс лекцій з теорії і методики фізичного виховання. Суми: видавництво Вінниченко М. Д., 2009. 306 с.
7. Лохвицька Л. Психолого-педагогічні засади формування основ здоров'язбережувальної життєдіяльності у дітей дошкільного віку. Формування відповідального ставлення до здоров'я підростаючої особистості : кол. монографія. Київ : Міленіум, 2018. С. 151-192.
8. Лохвицька Л. В., Андрющенко Т. К. До здоров'я дітей – через освіту дорослих: Технологія взаємодії дошкільних навчальних закладів з родинами : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Мандрівець, 2012. 176 с.
9. [Trina Hinkley, Jennifer R. McCann](https://bmcpublihealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-018-6199-6). Mothers' and father's perceptions of the risks and benefits of screen time and physical activity during early childhood: a qualitative study. URL: <https://bmcpublihealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-018-6199-6> (дата звернення 22.06.2023).
10. B. Shen, E. Centeio, A. Garn, J. Martin, N. Kulik, Ch. Somers, N. McCaughtry. Parental social support, perceived competence and enjoyment in school physical activity. *Journal of Sport and Health Science*. Volume 7, Issue 3, July 2018, P. 346-352. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2095254616000041> (дата звернення 21.06.2023).
11. Daniela Rodrigues, Cristina Padez, Aristides M Machado-Rodrigues. Active parents, active children: The importance of parental organized physical activity in children's extracurricular sport participation. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1367493517741686> (дата звернення 22.06.2023).
12. [Evin Aktar, Milica Nikolić, Susan M. Bögels](https://doi.org/10.31887/DCNS.2017.19.2/eahtar). Environmental transmission of generalized anxiety disorder from parents to children: worries, experiential avoidance, and intolerance of uncertainty. *Dialogues in Clinical Neuroscience*. Volume 19, Issue 2, 2017, P. 137-147. DOI: <https://doi.org/10.31887/DCNS.2017.19.2/eahtar>.
13. [Pony Measuring System – FEI Inside](https://inside.fei.org/fei/your-role/veterinarians/welfare/pony-measuring). URL: <https://inside.fei.org/fei/your-role/veterinarians/welfare/pony-measuring> (дата звернення 20.06.2023).

References

1. Rehlament prohramy «Olimpiyskyi StartUp v Ukraini – 2020» [Regulations of the program «Olympic StartUp in Ukraine – 2020»]. Kyiv. 2020. 67 [in Ukrainian].
2. Pershyi start novoho proektu VFKS «Vseukrainska dytyacha liha» [The first start of the new project of the Ukrainian Children's League by EFU] [in Ukrainian]. URL: <https://horses.dp.ua/pershij-start-novogo-proektu-vfks-vseukrayinska-dityacha-liga-vipusk-zhurnalu-51> (data zvernennia 22.06.2023).
3. Brizhatyi O. V., Prokopova L. I. (2001) Formuvannia motyvatsii fizkulturno-ozdorovchoi diialnosti osobystosti na riznykh vikovykh etapakh yii rozvytku [Formation of Motivation for Physical Fitness and Health Activities at Different Stages of Individual Development]. Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biolohichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu. Kharkiv: KhKhPI, (5), 13-18 [in Ukrainian].
4. Kyrychenko T. H. (2019) Osoblyvosti formuvannia motyvatsii do zdorovoho sposobu zhyttia u ditei doshkilnoho viku. Innovatsiini tekhnolohii v doshkilnii osviti [Features of Forming Motivation for a Healthy Lifestyle in Preschool Children. Innovative Technologies in Preschool Education: Abstract of thesis]. DVNZ «Pereiaslav-Khmelnyskyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet imeni Hryhoriia Skovorody», 65-67 [in Ukrainian].

5. Krutsevych T. Yu., Bezverkhnia H. V. (2010) Rekreatsiia u fizychnii kulturi riznykh hrup naseleunia: navch. Posibnyk [Recreation in Physical Culture for Different Population Groups: Education manual]. K.: Olimp. 1-ra, 370 [in Ukrainian].
6. Prokopova L. I., Chkhailo M. B. (2009) Kurs leksii z teorii i metodyky fizychnoho vykhovannia [Course of Lectures on the Theory and Methodology of Physical Education]. Sumy: vydavnytstvo Vinnychenko M. D., 306 [in Ukrainian].
7. Lohvytska L. (2018) Psykholoho-pedahohichni zasady formuvannia osnov zdoroviazberezhualnoi zhyttiediialnosti u ditei doshkilnoho viku [Psychological and Pedagogical Foundations of Forming the Basics of Health-Preserving Life Activity in Preschool-Age Children: Collective Monograph]. Kyiv : Milenium, 151-192 [in Ukrainian].
8. Lohvytska L. V., Andriushchenko T. K. (2012) Do zdorovia ditei – cherez osvitu doroslykh: Tekhnolohiia vzaiemodii doshkilnykh navchalnykh zakladiv z rodynamy [For the health of children - through adult education: Technology of Interaction between Preschool Educational Institutions and Families: Educational-methodical manual]. Ternopil: Mandrivets, 176 [in Ukrainian].
9. Trina Hinkley, Jennifer R. McCann. Mothers' and father's perceptions of the risks and benefits of screen time and physical activity during early childhood: a qualitative study. URL: <https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-018-6199-6> (data zvernennia 22.06.2023).
10. B. Shen, E. Centeio, A. Garn, J. Martin, N. Kulik, Ch. Somers, N. McCaughy. (2018) Parental social support, perceived competence and enjoyment in school physical activity. Journal of Sport and Health Science, 7 (3), 346-352. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2095254616000041> (data zvernennia 21.06.2023).
11. Daniela Rodrigues, Cristina Padez, Aristides M Machado-Rodrigues. Active parents, active children: The importance of parental organized physical activity in children's extracurricular sport participation. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1367493517741686> (data zvernennia 22.06.2023).
12. Evin Aktar, Milica Nikolić, Susan M. Bögels. (2017) Environmental transmission of generalized anxiety disorder from parents to children: worries, experiential avoidance, and intolerance of uncertainty. Dialogues in Clinical Neuroscience. 19 (2), 137-147. DOI: <https://doi.org/10.31887/DCNS.2017.19.2/eaktar>.
13. Pony Measuring System – FEI Inside. URL: <https://inside.fei.org/fei/your-role/veterinarians/welfare/pony-measuring> (data zvernennia 20.06.2023).

Abstract

GUMENYUK Sergiy, BASARAB Alina

THE ROLE OF PARENTS IN FORMING THE MOTIVATION OF PRESCHOOL CHILDREN TO JOIN RIDING

In recent years, children's equestrianism and pony sports have been actively developing in Ukraine. Special children's equestrian competitions have become increasingly popular, allowing preschool-age riders to participate. This age is crucial for laying the foundations of a child's physical and mental health, as well as shaping their motives and attitudes towards physical culture and sports. Adults, particularly parents, play a significant role in this process of surrounding the child. To popularize equestrianism among children and involve preschoolers in this type of physical activity, it is necessary to understand the specific role of parents in motivating children to interact with horses. The aim of this research is to provide a detailed analysis of the influence of parents on the motivation of preschool children for equestrian activities and determine the factors that contribute to the child's development in this field. The following methods were used during the scientific research: analysis of scientific literature and online resources; surveying (questionnaires) and pedagogical observation, comparison and generalization, mathematical statistical methods. The research showed that parents play an extremely important role in shaping the motivation of preschool-aged children to interact with horses and engage in equestrian activities. Parents' positive attitude towards horses, as well as their own desire to experience equestrianism, contribute to a more effective involvement of children in this form of physical activity. In such cases, parents encourage their children to interact with the animals, actively communicate and support them during training, and provide assistance as needed. On the other hand, adults' expressions of fear towards horses, whether conveyed verbally or non-verbally to children, can lead to a child's refusal to interact with animals and engage in equestrian activities.

Keywords: *equestrian sport, children's involvement, parental influence, attitudes towards animals, physical activity.*

Стаття надійшла до редакції 28.06.2023 р.

Бібліографічний опис статті:

Гуменюк С., Басараб А. (2023) Роль батьків у формуванні мотивації дітей дошкільного віку до занять верховою їздою. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2023. № 3. С. 43-49.

Gumenyuk S., Basarab A. (2023) The role of parents in forming the motivation of preschool children to join riding. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, № 3, pp. 43-49.